

Framstig eystanfyri - afturstig her heima

Í 1. maidagsrøði síni fegnaðist Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag um gongdina eystanfyri, men hann ívaðist stórliga í, um ódemokratisk lond hava nakað av læra av okkum í Føroyum. Og sum dømi nevndi hann ætlaða fiskivinnupolitikkinn.

-Størsta andsøgn her er tann, at meðan kommunistaflokkarnir eystanfyri kappast um at frásiga sær einaréttin til valdið, ætla verandi samgonga at leggja mest møguligan avgerðarrætt í fiskivinnumálum út í Tinganes segði Óli Jacobsen m.a.

Tað man vera langt síðan, at heimurin er so nógv broyttur millum tveir 1. mai, sum síðan 1. mai seinasta ár. Her verður serliga hugað um broytingarnar í Eystureuropa.

Nærum øll fegnast vit um, at fólkíð í hesum londum hevur fingið ella tikið valdið, og at íbúgvarnir í hesum londum nú fáa tey rættindi, sum vit her á leiðum meta fyri at vera eina sjálfvølgju. Henda nýskipan í londunum eystanfyri merkir, at meðan áður alt valdið varð savnað í einum stað, nevniliga hjá flokkunum, so verður valdið eins og í okkara demokratisku londum spjatt á so nógvur hendur sum gjørligt, soleiðis at sleppast kann undan teimum óhepnu avleiðingum av maktmissbrúki, sum hesi lond hava sæð alt ov nógv til.

Hetta merkir eisini, at sjálvstøðug fakfeløg nú eisini koma at fáa ein leiklut í hesum londum, og eiga hesi fakfeløg sjálv-

sagt at fáa fullan stuðul frá okkum vestanfyri.

Eg havi sjálvur havt møguleika fyri persónliga at fylgja við gongdini í londunum eystanfyri, tí eg havi vitjað í fleiri teirra nærum árliga seinastu 25 árin. Fyri bert fáum árum síðan ar Eysturtýskaland so avbyrgt frá umheiminum, at ferðafólk, sum komu inn í landið, fingi konfiskerað allar avisur uttan tær kommunistisku uttan mun til hvørjum máli, tær vóru skrivaðar á. Tað var soleiðis forboðið at hava sjálvstøðug Dimmalætting og Fjúrtaða við sær inn í landið. Og tað er ikki fyrr enn allarseinastu árin, at borgarar í DDR hava havt avmarkaðan møguleika at fara av landinum í t.d. almennum ørindum, men hava teir fingið boð um ikki at hava óneyðugt samband við borgarar vestanfyri, tí tað kundi oyðileggja tann politiska «sannleika», sum teir høvdu við sær heima

frá. At alt hetta er søga nú, má nærmast roknaðast fyri eitt undur, og tað uttan mun til um nýggja stjórnin í DDR er vinstraella høggrahall.

Gongdin í Sovjetsamveldinum er somuleiðis gleðilig, og vit kunnu bert ynskja eftir, at tað fer at eydnast Gorbatsjov, sum jú eigur høvuðsheimurin fyri alla gongdina eystanfyri, at varðveita tamarhaldið á stöðuni har eysturi. Eisini mugu vit vóna, at fólkíð eystanfyri ikki verður ov vónsvikið, tá tey siggja, at demokrati ikki loysir allar trupulleikar, og at fólkærði eisini valdast hvussu tað verður umsið.

Ti satt at siga ber illa til at siggja, at ódemokratisk lond skulu hava nakað serligt at læra av okkum her í Føroyum. Og tað er sera nærliggjandi at nýta ætlaða fiskivinnupolitikkinn sum dømi um hetta. Størsta andsøgn her er tann, at meðan kommunistaflokkarnir eystanfyri

kappast um at frásiga sær einaréttin til valdið, ætla verandi samgonga at leggja mest møguligan avgerðarrætt í fiskivinnumálum út í Tinganes.

Sum kunnugt hendi tað beint áðrenn vikuskiftið, at tveir av samgonguflokkunum tóku hvønn annan sum giðsul. Ein partur av hesi giðslatøku gjørdist, at samgongan pliktaði seg til at barsla við einum nýggjum fiskivinnupolitikki í seinasta lagi 9. februar. T.v.s. at fostrið skuldi forloysast aftan á ein góðan mánaða, sjálvstøðug um alt vit og skil skuldi sagt, at hetta mál var so umfangandi, at sjálvstøðug mánaðar var alt ov stutt tíð. So var farið til verka, og vit frættu í fjölmiðlunum um hesar 3 menninar, sum høvdu stongt seg inni í Hafnia, so teir ikki skuldu verða órogvast. Heldur ikki av vinnuni og hennara felegum, sum annars høvdu fingið lovað, at tey skuldu sleppa upp í part.

Óli Jacobsen: -Trupulleikin er tann, at menn fyrst skriva undir og síðan fara teir at hugsa um, hvat teir hava skrivað undir uppá.

Tann 9. februar hoyra vit gleðirómin úr Tinganesi, og «uppritið» var komið í heiminn tann ásetta dagin, ja, tað høvdu enná verið 20 ella 40 minuttir til avlops! Hátíðarlaga var undirskrivað, og ein av samgonguflokkunum boðar frá, at nú hevur hansara landsstýrismaður loyst trupulleikarnar hjá fiskivinnuni!

Síðan hoyrist ikki eitt kis úr Tinganesi fyrr enn samgongumenn fara at gera vart við seg í bløðunum síðst í apríl mánaða.

Teir samgonguleiðarar, sum vóru so ómetliga tilfrið við sitt «barn» tann 9. februar, hava nú aftan á hálvan triðja mánaða funnið útav um ráfiskabýtið, at «tað er ívasamt, um tað yvirhever ber til at umsita skipanina...» Og sum um tað var ein nýggjur visdómur hava teir eisini funnið útav, at «tað er ójávnt frá mánaða til mánaða hvat kemur upp á land í teimum ymiskum landspørtunum. Tað hevði tí verið neyðugt í heilum at nokta summum virkjum at taka imóti...» Og teir, sum samb. uppritinum skuldu nokta, skuldi í fyrsta umfari verið landsstýrið og annars lögreglan.

Um samgongan ikki hevði havt ein so ræðuligan skund, og um hon hevði ráðfært seg við vinnuna, áðrenn nokur endalig avgerð varð tikin, kundi uttan iva fingist ein fiskivinnupolitikkur, sum kundi verið til gagns fyri samfelagið og vinnuna. Men trupulleikin er bert tann, at menn fyrst skriva

undir, og síðan fara at hugsa um hvat teir hava gingið við til. Og at renna frá síni undirskrifti kravur samtykki frá øllum partum. Hetta hevur Pauli sagt nei til, og tað er neyvnan nakar, sum undrast yvir tað.

Tað, sum tørvar ávisum samgongumonnun er ein grundleggjandi vitan um fiskivinnuviðurskifti, og at nakað væl restar í enn sjálvstøðug á ásanannina av, at ráfiskabýtið ikki kann nýtast, sæst av grundgevingunum fyri nýggja uppskotinum. Nú skal tað vera kollveltandi, at vit fyrstu ferð skulu hava fingið eitt hámark fyri, hvat kann veiðast undir Føroyum. Nei, vissuliga ikki. Hámarkið kann bert vera fyri hvat kann landast í Føroyum, og tað er sanniliga hvørt sitt. Tí einki er tibetur enn komið fram um, at tað ikki skal vera loyvt at landa uttanlands!

Men tað er sanniliga ikki bert viðvíkjandi ráfiskabýtinum, at menn hava undirskrivað nakað, teir ikki hava skil fyri. Hetta sæst heilt greitt í teirri frásøgn, sum eitt samgongublað hevur frá einum flokslandsfundir herfyri. Her lýsir ein

